

Ууехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXVII-дохи ой

Москва городто 1944 оной ноябриин 6-да партийна ба олониитын организацинуудтай хамтадаа болоһон ажалшадай депутадуудай Московско Соведаэй баярай заседани дээрэ Гүрэнэй Оборонын Комитедэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. В. СТАЛИНАЙ хэһэн элидхэл

ҮХЭДҮҮДИ

Советскэ хүнүүд манай орондо болоһон социалистическэ революциин илажа мандаһанай XXVII-дохи ойе эрлэжэ байна.

Манай орон болбол немецко-фашистска булимтарагшад эргүүтэ эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эрхэ байдал-етскэ революциин ойе дүрбэдэхэз угтажа байна. Манай орон болбол дайнай дүрбэдэхэи жэлэй дүнгүүдын үн-гүрбан жэлэйхиһээ илгаагүй гэһэн ушартай бшэ, эдэһэй хоорондо үндэһэн илгаанууд бии байна. Манай орон дайни байлдаанай түрүүшын хоёр жэл немецнэ үдэй довтолжо байһан ба манай ороной гүн худар дайни дабшажа ябаһан, жарин тийхэдэ Улаан Армиин илгын байлдаануудые эхэ баатай болоһон жэлнүүд байгаа хадань, дайнай гурбадахи жэлын Улаан Армиин хүсэн түгэлдэр довтолгоо байлдаануудые дэл-гэһэн, хэдэ хэдэн шийдэхэи шанартай байлдаанууд немецүүдые хяа бута сохиһон, советскэ газарай гур-хоёр хуби дээрэһээ немецнэ сэрэгүүдые намнажа, манай бшэ хамгаалха баатай болгоһон, тийхэ зуураа манай сэрэгүүдтэй урда урдаһаан хаража, союзнигууд-төө шуухала дэмжэлгэгүйгөөр Улаан Армиин дай-ни бадалаа үргэлжлүүлһээр байһан манай фронт үндэһэн эрьелтын жэл болоһон байгаа, — тийхэдэ манай дүрбэдэхэи жэл болбол немецүүдые хоёр фронт дай хэзэ баатай болгожо, тэдэниие Германиин эрхэ намнаһан, немецнэ сэрэгүүдые советскэ ар-ми ба манай союзнигуудай арминуудай илажа эхэ жэл болоо.

Манай үнэргэгшэ жэл болбол Советскэ Союзай, Фран-ска, Бельгийн, дунда Италийн газар дээрэһээ немецнэ сэрэгүүдые намнажа, дайнай ябуулгануудые Германиин дээрэ шэлжүүлэн абаашалгаар дүүрбэ.

1. Германи болбол хоёр фронтнуудай хоорондохы абарга соо хабшагдаа

Манай Улаан Армиин хэһэн шийдэхэи шанартай байдалууд ба советскэ газар дээрэһээ немецүүдые манай бадал болбол үшөө энэ жэлэй январьда эхил-гүүлээрэнь бүхы тоосоото жэлэй турша соо дэл-гэһэн, немецнэ сэрэгүүдтэ манай сэрэгүүдтэй хэдэ хэдэн хүсэтэ сохилтонуудаар туйлажа шийд-гэн байгаа.

Манай сохилты манай сэрэгүүд энэ оной январьда Варшав ба Новгородой оршондо хэһэн байгаа. Тийхэдэ манай Арми болбол немецүүдтэй үни удагнай хам-таар газарые эбдэн халгажа, тэдэниие Прибалтика намнаа һэн. Энэ сохилтын эсэстэ Ленинградска фронт сүлөөлгдөө.

Манай сохилто энэ оной февраль—мартда Буга дээрэ хэһэн байгаа. Тийхэдэ Улаан Арми болбол немец-сэрэгүүдые хяа бута сохи, тэдэниие Днестрын саада гатар намнаа һэн. Энэ сохилтын эсэстэ Украинын фронт бшэ немецко-фашистска булимтарагшадһаа сүлөө-лгдөө.

Манай сохилто энэ оной апрель—майда Крымэй ор-шондо хэһэн байгаа. Тийхэдэ немецнэ сэрэгүүд Хара худар намнагдажа оруулагдаа һэн. Энэ сохилтын фронт Крым ба Одесса немецнэ дарлалтаһаа сүлөөлгдөө. Манай сохилто болбол энэ оной июньда Карелиин фронт хэһэн байгаа. Тийхэдэ Улаан Арми болбол немецнэ сэрэгүүдые хяа бута сохино. Выборг ба Петро-град сүлөөлөөд, финнуудые Финляндийн гүн худар дайни һэн. Энэ сохилтын эсэстэ Карелин-Финскэ Совет-Скэ Республикын өхөнхи хубинь сүлөөлгдөө.

Манай сохилто болбол энэ оной июль—июльда немецнэ сэрэгүүд Хара худар намнагдажа оруулагдаа һэн. Энэ сохилтын фронт Крым ба Одесса немецнэ дарлалтаһаа сүлөөлгдөө. Манай сохилто болбол энэ оной июньда Карелиин фронт хэһэн байгаа. Тийхэдэ Улаан Арми болбол немецнэ сэрэгүүдые хяа бута сохино. Выборг ба Петро-град сүлөөлөөд, финнуудые Финляндийн гүн худар дайни һэн. Энэ сохилтын эсэстэ Карелин-Финскэ Совет-Скэ Республикын өхөнхи хубинь сүлөөлгдөө.

лөөлөө; г) Немание гаталан гараад Германиин хилдэз туласа өшоо.
Зургаадахы сохилто болбол энэ оной июль—августда баруун Украиннын оршондо хэһэн байгаа. Тийхэдэ Улаан Арми болбол немецнэ сэрэгүүдые Львов шадар хяа бута сохино, тэдэниие Сан ба Вислын саада тээ гартар намнаа һэн. Энэ сохилтын эсэстэ: а) Баруун Украина сүлөөлгдөө; б) манай сэрэгүүд Вислы гатал-жа, Вислын саада тээ Сандомирһаа баруугаар хүсэтэ плацдарм байгуулба.
Долоодохи сохилто болбол энэ оной августда Кишинёв —Яссын оршондо хэһэн байгаа. Тийхэдэ манай сэрэгүүд немецнэ сэрэгүүдые хяа бута сохино, румынска дивизинуудые тоолонгүйгөөр, Кишинёв шадар 22 немецнэ дивизинуудые хүрөөлгдээр сохилтоо дүүргээ һэн. Энэ сохилтын эсэстэ: а) Молдавска Советскэ Республика сүлөөлгдөө; б) Германиин союзниг болохо Румыни бол-ол Германи Венгридээ дай сөнөсхожо жагсаалһаа гаргагдаа; в) Германиин союзниг болохо Болгари мүн тэрэшлэн Германидаа дай сөнөсхожо жагсаалһаа гарга-даа; г) Европодохи Германиин һүүлшын союзниг болохо Венгри худар өрөхө зам манай сэрэгүүдтэ нээгдээ; д) немецнэ булимтарагшадта эсэргүүсэн манай союзна Югославида туһаламжа үзүүлхээр гараа харбайха арга боломжо олдөө.
Наймадахы сохилто болбол энэ оной сентябрь—ок-тябрьда Прибалтикада хэһэн байгаа. Тийхэдэ Улаан Арми болбол Таллин ба Рига шадар немецнэ сэрэгүүдые

бута сохино, тэдэниие Прибалтикаһаа намнаа һэн. Энэ сохилтын эсэстэ: а) Эстонско Советскэ Республика сү-лөөлгдэһэн байгаа; б) Латвийска Советскэ Республикын өхөнхи хуби сүлөөлгдэһэн байгаа; в) Германиин союз-ниг болохо Финлянди Германидаа дай сөнөсхожо жаг-саалһаа гаргагдаһан байгаа; г) 30 гаран немецнэ дивизи Пруссиһаа талалагдаад, Тунумс ба Либаво хоёрт хөө-рондын оршондохы абарга соо хабшагдажа, мүнөө тэндэ манай сэрэгүүдтэ нохуулагдажа байна. (ҮНИ УДААН АЛГА ТАШАЛГАН).
Венгриин дайниһаа гаргажа, тэрэниие Германиин урда-һа гэдэргэнь табижа зорилготойгөөр Венгриин оршондо Тисса ба Дунай хоёрт хосрондо манай сэрэгүүдтэй юһэ-лэхы сохилто энэ оной октябрьда эхилбэ. Энэ үшөө дүүрээдүй сохилтын эсэстэ: а) манай сэрэгүүд немец-сэрэгүүдые намнаха ба Белградые сүлөөлхэ талаар манай союзна Югославида сэхэ туһаламжа үзүүлэ; б) манай сэрэгүүд Карпатска хада уулые дабан, манай союзна Чехословацка республикада туһалхаар гараа харбай-ха арга-боломжотой боложо, тэдэһэй гээрай зарим ху-биинь немецнэ булимтарагшадһаа сүлөөлбэ.
Эсэстэ болоходоо энэ оной октябриин һүүлдэ Хойтө Финляндияда немецнэ сэрэгүүдтэ сохилто хэжэ, Печенгын оршондоо немецнэ сэрэгүүдые намнан зайлуулаад, манай сэрэгүүд неминуудые намнаһаа ябажа өһэдэһэнгөө союзна Норвегийн газар дээрэ өрөд.

